

Patronat:

Sekcja Badań Komunikacji Społecznej Polskiego Towarzystwa Socjologicznego

oraz Katedra Socjologii Kultury Uniwersytetu Łódzkiego

zapraszają do udziału w konferencji naukowej

NOWA WŁADZA KOMUNIKACJI: AKTORZY, PRZESTRZENIE, TECHNIKI

21–22 września 2023

Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny Uniwersytetu Łódzkiego

Komunikacja, w prawie wszystkich wymiarach, jest obszarem władzy: większości nad mniejszością, mniejszości nad większością, mediów nad polityką, polityki nad mediami, influencerów nad followersami, followersów nad influencerami, rodziców nad dziećmi albo na odwrót. Pojęcie dyskursu, odsyłające do reguł i porządku komunikacji społecznej, też jest związane z wielorako manifestującą się władzą: nad dyskursem, w dyskursie i w jego praktycznych konsekwencjach.

Władza komunikacji znajduje się w centrum struktur i dynamik społecznych. Manuel Castells analizował władzę komunikacji masowej, na którą wpływ mają medialne korporacje i polityka państwa. Rewolucja informatyczna 4.0 i rozwój platform społecznościowych zmusza nas do zredefiniowania władzy komunikacji i postawienia pytania o to, czy pojęcie władzy zakładające relację podporządkowania pomiędzy rządzącymi a rządzonymi ma jeszcze sens? Czy świadomość, że na proces komunikacji wpływ mają coraz częściej nieludscy aktorzy, jak algorytmy czy sztuczna inteligencja, nie zmieni słownika, na którym się opieramy? Narzędzia komunikacji oraz protokoły dostępu sieciowego mają coraz większy wpływ na to, co i jak komunikujemy, a kwestia wpływu, widzialności czy skuteczności wymaga od nas całkiem innych kompetencji niż dotychczas.

Pojęcie komunikacji ostatecznie traci niewinność, gdy pogłębia się podział między aktorami społecznymi, którzy mają świadomość gwałtownych zmian technologii komunikacyjnych i potrafią z nich korzystać, a tymi, którzy takiej wiedzy i kompetencji nie mają. Komunikacja społeczna służy w dużej mierze celom strategicznym i partykularnym, a jej instrumentalizacja wydaje się łatwiejsza niż kiedykolwiek wcześniej. Jednocześnie wielość i różnorodność przestrzeni komunikacji, medialnej i niemedialnej, sprawiają, że coraz mniej jest tematów tabu i aktorów całkowicie wykluczonych z dyskursu publicznego. Taka „demokratyzacja” komunikacji nie oznacza, że jej uczestnicy i stosowane przez nich techniki tracą „starą” władzę porządkowania rozmaitych przestrzeni, podporządkowania i wykluczania, ale również nadawania sprawczości i włączania. Jedną z konsekwencji tego stanu rzeczy jest to, że trudno dziś wskazać przestrzeń, którą można by nazwać ogólnospołeczną debatą publiczną. Mamy raczej do czynienia z sektorową debatą, opartą na technikach przykuwania uwagi i wzbudzania emocji u poszczególnych grup.

Pożyczając zatem pojęcie władzy komunikacji od Manuela Castellsa, chcemy przyjrzeć się zjawiskom występującym w szerokim polu komunikacji społecznej, które zmieniają lub poddają próbie takie pojęcia, jak ‘sieć’, ‘dialog’, ‘podmiot’, ‘nadawca’, ‘prawda’ itd. Pytając o wpływ dynamiki komunikacji społecznej na funkcjonowanie różnych sfer życia – od instytucjonalnych do prywatnych – chcemy zastanowić się także nad wyzwaniami metodologicznymi, które stoją przed badaczami i badaczkami zajmującymi się nowymi konstelacjami władzy komunikacji.

Zapraszamy do zgłaszania wystąpień nawiązujących do jednego z poniższych wątków problemowych:

- rozumienie władzy komunikacji i w komunikacji w różnych obszarach życia społecznego;
- związki, napięcia i rozłamy między medialnymi i niemedialnymi formami komunikacji;
- stara a nowa władza komunikacji: podobieństwa i różnice;
- stare a nowe elity symboliczne (ciągłość władzy czy zmiany hierarchii);
- aktorzy komunikacji społecznej (nieludzcy aktorzy komunikacji i ich znaczenie);
- złożona relacja współczesnego dyskursu publicznego i potocznego;
- globalne i partykularne wzorce i typy komunikacji;
- nowe sposoby nadawania sensu, znaczenie wizualności i multimodalności;
- mechanizmy kształtowania opinii oraz kontr-opinii publicznych;
- aktualne przejawy przemocy symbolicznej oraz przemiany norm i etyki komunikacji;
- bańki, sieci, kłącza – próby opisu nowych wspólnot i podziałów komunikacyjnych;
- zmiany w kompetencjach komunikacyjnych i związane z tym wyzwania edukacyjne;
- podejścia i metody badawcze w analizie nowych zjawisk komunikacyjnych;
- miejsce socjologii w interdyscyplinarnych badaniach nad komunikacją.

W ramach konferencji zachęcamy również do udziału w nowym cyklu warsztatów:

STYKI: badania komunikacji społecznej – socjologia na stykach dyscyplin

Socjologia jako dyscyplina naukowa wielokrotnie korzysta z pomocy innych dyscyplin dla osiągnięcia swoich celów badawczych. Złożony charakter rzeczywistości niejednokrotnie zmusza osoby zajmujące się socjologią do korzystania z dorobku innych dyscyplin. Doświadczenie to często pokazuje, że niektóre socjologiczne perspektywy badawcze mogą znaleźć więcej punktów stykowych chociażby z językoznawstwem, psychologią, naukami politycznymi czy kulturoznawstwem niż z innymi podejściami wewnątrz własnej dyscypliny. Interdyscyplinarność i multidyscyplinarność są obecnie powszechnie praktykowane w różnych gałęziach nauki, co sprzyja przesuwaniu granic między dyscyplinami i definiowaniu ich na nowo. Badania komunikacji społecznej dają przestrzeń do tego, aby uwolnić socjologię z ram dyscyplinarnych i otworzyć ją na korzystanie z dorobku innych dyscyplin.

Proponowany warsztat służyć ma poszukiwaniu dyscyplinarnych styków, to jest przedstawieniu możliwości interdyscyplinarnych i multidyscyplinarnych badań komunikacji społecznej z udziałem socjologii wespół z innymi dyscyplinami (chociażby językoznawstwem, naukami politycznymi, historią, medioznawstwem, psychologią czy pedagogiką), ale też wewnątrzdyscyplinarnemu krzyżowaniu różnych perspektyw metodologicznych w badaniu tego samego materiału empirycznego. W ramach spotkania badacze/badaczki zaprezentują swoje materiały i procedurę badawczą (lub jej plan), które następnie poddane będą dyskusji ze strony pozostałych uczestników.

Do zgłaszania udziału w STYKACH zapraszamy:

- interdyscyplinarne tandemy chcące zaprezentować swoje dotychczasowe badania o komunikacji społecznej łączące dorobek socjologii z dorobkiem np. językoznawstwa, medioznawstwa, nauk politycznych i historycznych, pedagogiki czy psychologii;
- osoby wykorzystujące różne podejścia badawcze wewnątrz socjologii, analizujące ten sam materiał empiryczny z użyciem dwóch różnych perspektyw metodologicznych;
- osoby chcące podjąć się w interdyscyplinarnym tandemie analizy materiału (tekstu, wypowiedzi) dotyczącego konkretnego problemu związanego z komunikacją społeczną.

Prosimy o przesyłanie propozycji wystąpień konferencyjnych lub warsztatowych (abstrakt do 250 słów) do **31 maja 2023 r.** na adres: sbks@pts.org.pl. O decyzji w sprawie przyjęcia referatu powiadomimy do 15 czerwca.

Konferencja będzie się odbywać w trybie stacjonarnym. Językiem konferencji jest polski.

Miejsce obrad: Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny Uniwersytetu Łódzkiego, ul. Rewolucji 1905 r. nr 37/39, 90-214 Łódź

Oplata konferencyjna (obejmująca koszty przerw kawowych i obiadów) wynosi:

200 zł – dla członków Sekcji Badań Komunikacji Społecznej PTS, doktorantów i studentów

250 zł – dla pozostałych uczestników

O terminach i numerze konta do wnoszenia opłaty poinformujemy w osobnym komunikacie.

Przewidujemy publikację artykułów pokonferencyjnych w trzech punktowanych czasopismach naukowych:

- Władza Sądzenia (40 punktów MEiN)
- Przegląd Socjologii Jakościowej (70 punktów MEiN)
- Kultura i Społeczeństwo (70 punktów MEiN)

Komitet naukowy i organizacyjny:

dr hab. Marek Czyżewski (UŁ),

dr hab. Agnieszka Kampka (SGGW)

dr Jerzy Stachowiak (UŁ)

dr Barbara Markowska-Marczak (CC)

dr Magdalena Nowicka-Franczak (UŁ)

dr Anna Radiukiewicz (IFiS PAN)

dr Karol Franczak (UŁ)

mgr Adam Konopka (CC)

mgr Andy Körber (UŁ)

mgr Maria Plucińska (UŁ)